

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ✓

รหัสเรื่อง : ส12955

รับที่ : 88794/57

วันที่ : 15 ต.ค. 57 เวลา : 15:36

สพ.รับที่ 342
วันที่ 15 ต.ค. 2557
เวลา 16:00

ที่ พม ๐๒๓๖/ ๑๒๓๗

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เลขที่ ๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงมทนานค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานตามประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ ชุด
๒. สำเนาคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๘๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๓. สำเนาคำสั่งคณะกรรมการขับเคลื่อนการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ที่ ๐๖๗/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๔. รายงานผลการดำเนินงานตามประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน จำนวน ๑๐๐ ชุด
พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖

ด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอเสนอเรื่องรายงานผลการดำเนินงานตามประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖ มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๔ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายยงยุทธ ยุทธวงศ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ รับทราบคำสั่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๔ มอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักของไทยเพื่อประสานการดำเนินงานตามแผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนรวมทั้งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนและเจ้าหน้าที่อาวุโสสำหรับคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนเพื่อเข้าร่วมการประชุมที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธาน และปลัดกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีภายใต้เสาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ที่ ๐๖๗/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) และคณะกรรมการฯ ได้จัดทำรายงานการดำเนินงานตามประชาคมสังคมและวัฒนธรรม

/อาเซียน...

อาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖ แล้วเสร็จ และเสนอที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ เห็นชอบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๑.๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ดำเนินการเสนอรายงานผลการดำเนินงานตามประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประจำปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖ ต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อโปรดทราบและอยู่ระหว่างประสานบรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม แต่เนื่องจากปัจจุบันได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ และคณะรัฐมนตรีในการบริหารราชการแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๗ สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอความร่วมมือให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ มอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในฐานะหน่วยประสานหลักด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินงานด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนของไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

รายงานผลการดำเนินงานตามประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖ ได้ผ่านการเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ สาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

การดำเนินการของประเทศไทย มีพัฒนาการในภาพรวมที่สำคัญ อาทิ

- ประเทศไทยเป็นประธานอาเซียนเมื่อปี ๒๕๕๑ และได้ริเริ่มการจัดการหารือระหว่างผู้นำอาเซียนกับภาคประชาชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมต่อกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน และเป็นสังคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และข้อเสนอดังกล่าวผ่านการเห็นชอบในที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๔ ที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และมีการจัดตั้งสมาคมอาเซียนประเทศไทย (ASEAN Association - Thailand) เพื่อช่วยส่งเสริมการดำเนินงานของภาครัฐในการสร้างประชาคมอาเซียน และเป็นเวทีปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน รวมทั้งสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องของประชาชนเกี่ยวกับอาเซียนและความร่วมมือในกรอบต่างๆ ของอาเซียน

- ประเทศไทยได้ผลักดันให้หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (Universal Health Coverage - UHC) เป็นวาระสำคัญของการประชุมรัฐมนตรีสาธารณสุขอาเซียน (ASEAN Health Ministerial Meeting - AHMM) ครั้งที่ ๑๑ และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- การกำหนดยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และความคืบหน้าในการสร้างระบบถ่ายโอนหน่วยกิต ซึ่งดำเนินการโดยเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network - AUN) ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๑ ใน ๕ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

- ผลักดันให้มีการประกาศทศวรรษคนพิการอาเซียน (ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐) เพื่อส่งเสริมความสามารถและศักยภาพของคนพิการ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนพิการในสังคมมากขึ้น

- การส่งเสริมบทบาทของภาคประชาสังคม โดยการจัดตั้ง GO-NGO Forum ซึ่งเป็น

/ข้อริเริ่ม...

ข้อริเริ่มของประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนและผลักดันการดำเนินการตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

- การพัฒนาองค์ความรู้และการจัดการความรู้ทางด้านมรดกวัฒนธรรมและความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอาเซียน โดยเผยแพร่องค์ความรู้ดังกล่าวผ่านสื่อต่างๆ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวัฒนธรรม ทั้งในระดับผู้บริหาร ระดับปฏิบัติการ ผู้เชี่ยวชาญ ศิลปินแห่งชาติ ศิลปินพื้นบ้าน ช่างหัตถกรรม นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชน เป็นต้น

- การกำหนดให้ พ.ศ. ๒๕๕๖ (ค.ศ. ๒๐๑๓) เป็นปี ASEAN Sports Industry Year

- การพัฒนาชุมชนและจัดความยากจน โดยกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นหน่วยประสานงานหลัก ได้จัดโครงการต่างๆ อาทิ การแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน โครงการพัฒนาที่มหาวิทยาลัย โดยให้ตัวแทนชุมชนมารับความรู้จากส่วนกลางและนำไปขยายผลต่อในชุมชน เป็นต้น

- ประเทศไทยได้ผลักดันให้เกิดระบบ Manifest System ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลไกของอาเซียนเพื่อส่งเสริมการเฝ้าระวังและติดตามการลักลอบทิ้งของเสียที่ผิดกฎหมาย รวมทั้งการทิ้งของเสียจากการเดินเรือทะเล (ASEAN Mechanism to Enhance Surveillance against Illegal Desludging and Disposal of Tanker Sludge at Sea)

ประเด็นท้าทายสำหรับประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนมีหลายหน่วยงาน อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย ศึกษาธิการ แรงงาน ฯลฯ โดยมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยประสานงานกลาง (focal point) ในการจัดทำแผนงานและยุทธศาสตร์ชาติ แต่การบูรณาการแผนงานและยุทธศาสตร์จากหน่วยงานต่างๆ ยังทำได้ยาก เนื่องจากประชาคมสังคมและวัฒนธรรมครอบคลุมคุณลักษณะที่มีความหลากหลาย แต่ละองค์ประกอบต่างก็มีความสำคัญไม่แตกต่างกัน ดังนั้น การรวบรวมยุทธศาสตร์ของแต่ละหน่วยงานเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจึงต้องเป็นไปด้วยความละเอียดรอบคอบและรอบด้าน ทั้งนี้ เพื่อให้การเตรียมการรองรับการเข้าสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

๒) การสร้างความรู้สึกร่วมของการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนในสังคมไทยส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับต่ำ คนไทยยังมองเพื่อนบ้านเป็น “คู่แข่ง” มากกว่าเป็น “หุ้นส่วน” สิ่งเหล่านี้นำไปสู่ความรู้สึกไม่ไว้วางใจทั้งในสังคมไทยเองและกับประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลให้การเคารพสิทธิซึ่งกันและกันมีน้อย และท้ายที่สุดย่อมส่งผลต่อการแสวงหาช่องทางที่จะแก้ไขปัญหาาร่วมกันในอนาคตต่อไป ที่สำคัญคือเมื่อไม่รู้สึกร่วมกันเองเป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นเจ้าของประชาคมอาเซียน นอกจากจะทำให้ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนไม่มั่นคงแล้ว ยังจะทำให้คนไทยเสียเปรียบประเทศสมาชิกอื่นๆ เมื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์ในพ.ศ. ๒๕๕๘ อีกด้วย

๓) การเรียนรู้ความหลากหลายและความแตกต่างทางวัฒนธรรม การมองเพื่อนบ้านโดยมีฐานคิดจากการรับรู้และเข้าใจประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกับไทยในด้านการเมืองการปกครองและระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจนั้น เป็นทัศนคติที่ไม่ถูกต้องนัก จำเป็นที่สังคมไทยต้องเร่งปรับทัศนคติ มุมมองและวิธีคิดใหม่โดยเร็ว โดยผู้ที่เกี่ยวข้องในภาครัฐต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับเพื่อนบ้าน ภาครัฐต้องให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและอนุรักษ์มรดกด้านวัฒนธรรม ทัศนคติที่ดีต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม และส่งเสริมบทบาทของสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนและประชาคมอาเซียนให้ประชาชนรับทราบ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการปลูกจิตสำนึก

/ของการ...

ของการเป็นประชาคมอาเซียน และแนวคิดเพื่อส่งเสริมและผลักดันผลประโยชน์ของอาเซียนโดยรวม เช่น การจัดทำหนังสือเรียนประวัติศาสตร์อาเซียน การดำเนินโครงการสร้างความตระหนักรู้ประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

๔) ความเสี่ยงที่มาพร้อมกับการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนตามแผนแม่บทว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity - MPAC) ซึ่งครอบคลุมด้านโครงสร้างพื้นฐาน (การลงทุน) การก่อสร้างถนน เส้นทางรถไฟ การขนส่งทางน้ำทางอากาศ การเชื่อมโยงด้านไอซีทีฯ ด้านกฎระเบียบ (พิธีการด้านศุลกากร การตรวจคนเข้าเมืองจะมีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น) และด้านประชาชน (ส่งเสริมการไปมาหาสู่กันระหว่างประชาชน) อาจส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสังคมและสาธารณสุขที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยวและแรงงาน อาทิ การค้ามนุษย์ การแข่งขันทรัพยากร โรคระบาด ความขัดแย้งทางสังคมและเชื้อชาติ รวมถึงอาชญากรรมข้ามชาติต่างๆ เป็นต้น

๕) ผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ แม้ว่าผลกระทบจากเป้าหมายของการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนจะส่งผลในเชิงบวกต่อประชาชนรวมถึงกลุ่มสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการในการได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิรวมทั้งจะได้รับสวัสดิการที่ดีขึ้นและทั่วถึงไม่น้อยกว่ามาตรฐานอาเซียนนั้น แต่ทั้งนี้ ภาครัฐต้องมีแผนงานที่สอดคล้องกับแผนงานในระดับอาเซียนด้วย หมายความว่ารัฐต้องพิจารณาประเด็นการเข้าถึงสิทธิทางด้านการศึกษาและสาธารณสุขของกลุ่มบุคคลเหล่านี้เป็นอย่างดี เพราะในสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันยังพบว่าสตรี เด็กและเยาวชน และผู้พิการบางกลุ่มยังเข้าถึงบริการของภาครัฐ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีที่ภาครัฐต้องดำเนินการจัดหาและอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการเหล่านั้นแก่ประชาชนทั่วไปรวมถึงกลุ่มบุคคลดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องตามที่ระบุไว้ในแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และเพื่อป้องกันไม่ให้ผลกระทบเชิงบวกกลายมาเป็นผลกระทบในแง่ลบต่อสังคมไทยโดยรวม

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาแล้ว เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะได้ดำเนินการเผยแพร่รายงานผลการดำเนินงานดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปรับทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(อดุลย์ แสงสิงแก้ว)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวง กองอาเซียน

โทร. ๐ ๒๒๐๒ ๔๐๔๕

โทรสาร ๐ ๒๒๐๒ ๔๐๔๘

E-mail: aseanmso@gmail.com